

Problematika hluchoty: aktuální otázky

7. hodina (24. 11.)

SILENT PLAY

Vojtěch Lopour

- projekt EU určený pro neslyšící mládež
- srpen (10.–13. 8.) a září (17.–25. 9.) 2017
- setkání neslyšící mládeže plně her, zábavy, ale i s cílem vzájemného kulturního obohacení
- projekt se konal v Litvě a zorganizovala ho litevská organizace pro neslyšící mládež (obdoba Czech Deaf Youth)
- financován byl za pomoci programu EU Erasmus +
- zorganizovat takový projekt není vůbec těžké
 - je potřeba vypsát, kolik je třeba zaplatit za jednoho účastníka (za dopravu, ubytování, jídlo), dále také stanovit cíl projektu – takto zpracovaný projekt se následně odešle EU
- první návrh Silent Play nebyl EU schválen – program projektu se nijak nelišil od jiných mezinárodních projektů pro neslyšící, navíc neměl jasně stanovený cíl
- → druhý návrh
 - integrace slyšících osob → v každé skupině z jednotlivých států musel být alespoň jeden slyšící
 - cíl projektu = společné divadelní představení, které bude veřejně předvedeno pro slyšící i neslyšící veřejnost v divadle ve městě Kaunas, představení bude i natáčeno
 - → EU projekt přijala a peníze poskytla (proplácení peněz probíhá zpětně na základě dodání faktur a účtenek, předem je však stanoven určitý rozpočet)
- litevská organizace pořádala první projekt tohoto typu, zažádala si tedy o financování ještě jednoho projektu → přípravné setkání organizátorů a vedoucích skupin ze všech států → i na to EU poskytla finance
- zúčastněné státy: Litva, Česká republika, Rumunsko, Chorvatsko a Turecko

první setkání (srpen)

- účastnili se vždy dva zástupci z každého státu
- setkání trvalo tři dny a řešilo se, jak bude projekt v září vypadat
- cíle projektu: sdílení jazyků, kultur, vznik představení
- podmínky: každý neslyšící účastník musel ovládat mezinárodní znakový systém (MZS), aby nebyli potřeba tlumočníci, slyšící účastníci museli ovládat angličtinu, aby mohli přijímat informace pomocí zprostředkovatele z MZS do angličtiny

- společná komunikace byla ze začátku velmi složitá
- na setkání se sešli slyšící i neslyšící z daných států, k tomu 4 tlumočníci mezi MZS a litevským ZJ a MZS a angličtinou – domluva a sdílení námětů bylo náročné
- využívání tlumočnicků komunikaci zpomalovalo, časový posuv se postupně zvětšoval
- na setkání se rozdělily úkoly pro jednotlivé státy
- sestavení českého týmu – 4 neslyšící a 1 slyšící (v některých týmech byla třeba i 3 slyšící, přestože celkově převažovali neslyšící účastníci)
- podmínka Erasmus+ - účastníci musí být ve věku mezi 18 a 30 lety, jeden vedoucí každého týmu může být starší 30 let

Záříjový týden

- seznamování, sdílení kultur
- ubytování v kempu
- z počátku zde opět byly komunikační bariéry, především pro slyšící účastníky – nejprve jsem využíval neslyšící členy českého týmu k tlumočení, později jsem se rozhodl pokusit se komunikovat také v MZS
- MZS spočívá v tom, že si každý ze svého národního ZJ vybere ty nejikoničtější znaky, které používá, převezme i jeho gramatiku, pro některé neikonické výrazy se pak nejčastěji používají znaky ASL
- projekt se tvořil za pochodu, společně se všemi participanty, každý večer měli zástupci týmů poradu o tom, co se bude dít další den – komunikace opět probíhala v MZS, litevském ZJ a angličtině, to aby skutečně každý mohl vyjádřit vše, co potřebuje, porady tak byly velmi dlouhé
- pořádaly se kulturní večery – každý představil své národní zvyky, kulturu, jídlo, pití, tance, národní ZJ
- přicházeli také různí hosté, kteří pro nás pořádali workshopy – např. umělecké tlumočení písní, básní, hudba pro neslyšící, tanec pro neslyšící
- divadelní představení
 - vybrala se čtyři témata – kultura neslyšících, problémy neslyšících, zvyklosti neslyšících, budoucnost neslyšících
 - na základě losování vznikly čtyři skupiny, v nichž byl vždy jeden zástupce z každého týmu → každá skupina dostala své téma a musela vymyslet vlastní vystoupení
 - každý den jsme zkoušeli tak čtyři hodiny
 - komunikace probíhala v MZS
- mimoto se pořádaly i výlety – města Kaunas, Vilnius, navštívili jsme organizace pro neslyšící – situace neslyšících v Litvě je obdobná situaci neslyšících u nás (litevský ZJ byl uzákoněn r. 1995, neslyšící tu mají stejné výhody i nevýhody, jsou zde dvě tlumočnické školy)
- vystoupení se konalo v divadle ve městě Kaunas
 - účastníci sami zajišťovali propagaci představení (Facebook, letáčky roznášené po městech)

- hlediště bylo nakonec plné, asi z 80 % diváků bylo neslyšících
- představení natáčela i litevská televize
- zařadili jsme i tlumočené písně, které jsme si nacvičili
- každé ze čtyř témat mělo vlastní scénku
- užívali jsme MZS, vše, co bylo znakované, bylo tlumočeno i do mluvené litevštiny

Otázka: *Vedoucí skupin museli být jen slyšící?*

→ Ne, to nemuseli.

Otázka: *Jak jsi se do projektu dostal?*

→ Na Facebooku mě zaujala zpráva, že CDY hledá slyšícího zájemce o účast na nějakém projektu. Zkontaktoval jsem je a byl jsem vybrán. Určitě je dobré takové podobné zprávy a akce sledovat a nebát se zapojit, případně můžete zorganizovat i vlastní projekt.

Otázka: *Jak byli vybráni neslyšící účastníci?*

→ Kdo se první přihlásil a splňoval podmínky, ten mohl jet.

Otázka: *Nebál ses toho? Jsi odvážný, že ses rozhodl komunikovat v MZS.*

→ Já se rozhodl MZS zkusit hlavně z nutnosti, abych nemusel stále využívat své neslyšící kolegy k tlumočení. Neslyšící jsou velmi vstřícní a já jsem věděl, že když uvidí, že se snažím, budou mi při komunikaci pomáhat. Prostě jsem si našel svůj způsob komunikace.

Otázka: *A nebál ses vůbec účasti na projektu?*

→ Já jsem vlastně o projektu nic moc nevěděl. Přihlásil jsem se, protože jsem chtěl být v kontaktu s neslyšícími a procvičovat tak český znakový jazyk. Vše jsem se dozvěděl až na místě, mým hlavním cílem bylo zapojit se do něčeho s českými neslyšícími.

Otázka: *Jak se do týmů dostali ostatní slyšící? Jaké pro ně byly podmínky?*

→ Jedinou podmínkou pro slyšící bylo umět anglicky. Například o znakovém jazyce či neslyšících nemuseli vědět nic.

Otázka: *A byl tam někdo, kdo o neslyšících nic nevěděl?*

→ To by se asi nemohlo stát. Veškerá komunikace o projektu probíhala přes stránky organizací pro neslyšící, je nepravděpodobné, že by se o něm dozvěděl někdo, kdo se o neslyšící nezajímá.

Otázka: *Máš pocit, že si se v MZS zlepšil, řekl bys, že už ho umíš?*

→ Nejspíš jsem přišel na to, jakým způsobem MZS funguje. Je velmi ikonický, gramatika je intuitivní, to, co je všem znakovým jazykům společné, v MZS je. Jen je potřeba se naučit některé znaky z ASL. Nicméně jsem ho od té doby nepoužíval.